

ב"ל (חיפה) 21661-10-11 - ד"ר קרן זיסמן נ' המוסד לביטוח לאומי

ב"ל (חיפה) 21661-10-11 - ד"ר קרן זיסמן נ' המוסד לביטוח לאומימחוזי עבודה חיפה

ב"ל (חיפה) 21661-10-11

ד"ר קרן זיסמן

ע"י ב"כ עו"ד סירוטה

נגד

המוסד לביטוח לאומי

ע"י ב"כ עו"ד חן

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

[05.02.2013]

השופטת עפרה ורבנר

נציג עובדים - נפתלי פאר

נציג מעסיקים - עאסי לורנס

החלטה

1. לפנינו בקשה להפנית שאלות הבהרה למומחה - יועץ רפואי מטעם בית הדין, פרופ' רפאל אדר.

הבקשה הועברה לצד שכנגד וזה לא התנגד להפנית השאלות.

הננו מפנים את המומחה לכך שעליו ליתן תשובותיו, אך ורק על סמך התשתית העובדתית שנקבעה ע"י בית הדין, ועל

סמך ידיעותיו המקצועיות, ולא תוך בירור או התייחסות עובדתית לנעשה במחלקות קרדיולוגיות אחרות, הגם

שבנסיבות המקרה החריגות, אין ספק, שפנייתו של המומחה להתייעצות עם מומחה בתחום הקרדיולוגיה, היתה מובנת

ונעשתה בתום לב.

2. לאחר עיון בבקשה ובתגובת הצד שכנגד, ומאחר ודרך המלך הינה לאפשר לצדדים להפנות למומחה שאלות

הבהרה (עין הנחיות הנשיא בדבר מינוי מומחים יועצים רפואיים - הנחיה 1/10 מ-13.4.10), הננו מחליטים להפנות

למומחה השאלות הבאות:

א. המומחה בחוות דעתו ציין בתשובה ב', כי:

"תנאי העבודה לא גרמו לקרישיות היתר של הדם ... אבל ... קיימת אפשרות תיאורית - הגם שאינה מבוססת נתונים

- שתנאי העבודה תרמו להחמרת התופעות הקליניות".

המומחה מתבקש להשיב, האם ניתן לקבוע באופן פוזיטיבי, שסביר יותר שתנאי העבודה תרמו להחמרת התופעות

הקליניות, או שסביר יותר לקבוע, כי תנאי העבודה לא תרמו להחמרת תופעות אלה?

ב. ככל שתשובתו של המומחה תהא, שסביר יותר לקבוע שתנאי העבודה תרמו להחמרת התופעות הקליניות, מתבקש המומחה להשיב - מהו שיעור השפעת תנאי העבודה על החמרת התופעות הקליניות, בהשוואה לגורמים אחרים הטמונים בתובע ואשר אינם קשורים לעבודה?

3. ברצוננו לציין כי בעב"ל 1085/02 המוסד לביטוח לאומי נ. עוזי חן (23.4.02), שב בית הדין הארצי והבהיר, כי דרך המלך הינה להתיר העברת שאלות הבהרה למומחה יועץ רפואי מטעם בית הדין, כל עוד לא מדובר בשאלות וכחניות, וזאת תוך התחשבות בכלל הנוהג בבית הדין לעבודה, כי אין להתיר חקירה נגדית של המומחה בבית הדין, למעט במקרים חריגים, כך שהדרך החילופית שנקבעה בבחינת קביעותיו הרפואיות של המומחה, הינה באמצעות שאלות הבהרה.

יתר על כן, בית הדין הארצי חזר והנחה, כי גם אם קיים ספק בדבר הרלוונטיות של השאלה, על בית הדין האזורי להתירה כדי שלא למנוע מבעל דין את האפשרות להבהיר חוות דעת שיש בה משמעות רבה בקביעת גורל תביעתו. בבר"ע 19575-03-11 דוד בן חמו נ' המוסד לביטוח לאומי (2.6.11), נפסק כי:

"בהתחשב במשקל הרב אשר ניתן בפסיקתו של בית דין זה לחוות הדעת הרפואית של המומחה הרפואי האובייקטיבי, וכן בהתחשב בכך ששאלות הבהרה מהוות תחליף לחקירתו הנגדית של המומחה - דרך המלך אשר נקבעה בפסיקה הינה הפניית שאלות הבהרה בהתאם לבקשת הצד. עם זאת הפניית השאלות אינה נעשית באופן אוטומטי אלא לאחר הפעלת שיקול דעת על ידי בית הדין, ולאחר בחינה - בין היתר - של השאלות הבאות: האם השאלות המבוקשות הן רלוונטיות ומכוונות להבהיר את חוות הדעת או להשלימה (דב"ע לו 0-4 המוסד לביטוח לאומי - מרדכי מחבובי, פד"ע ז' 368 (1976)); האם יש בהן כדי לתרום לברור השאלה העומדת לדיון (דב"ע נה/0-1 אסתר שוורצמן - המוסד לביטוח לאומי, מיום 13.4.1995); האם הן שאלות "בתחום הרפואה", להבדיל משאלות עובדתיות או שאלות שאין זה מתפקידו של המומחה להשיב עליהן (דב"ע מו - 0-139 דן יצחק - המוסד לביטוח לאומי, פד"ע יח 315 (1987)); להלן - עניין יצחק); האם השאלות ענייניות או שמא "באות לבחון את מומחיותו של הרופא" בדרך של התפלמסות גרידא (שם); האם הן מבוססות על העובדות כפי שנקבעו על ידי בית הדין; והאם אין בשאלות משום הכבדה מיותרת על המומחה ועל ההליך השיפוטי.

עוד נקבע, כי אין זה רלבנטי אם השאלות "הן טובות ונחוצות" בעיני מי שמוסמך להתיר את הצגתן (עניין יצחק), ולכן "יש לאפשר לשאול אותו שאלות הבהרה ללא הקפדת יתר על הרלבנטיות הישירה של אותן שאלות" (עב"ל 421/09 המוסד לביטוח לאומי - יעקב בן סימון, מיום 8.3.2010).

לאור הנחיות אלה של בית הדין הארצי, היה מקום להיעתר לבקשה להפניית שאלות הבהרה למומחה פרופ' רפאל אדר.

4. "נוסיף כי המומחה הרפואי, אינו חייב להוכיח באותות ובמופתים מהם הגורמים המוכחים למחלת המבוטח. די בכך שיחווה דעתו באופן ברור, על פי מיטב ידיעותיו, מומחיותו ושיפוטו הרפואי, על קיומו או העדרו של קשר סיבתי בין המחלה או הליקוי לבין תנאי עבודה." (עניין בעב"ל 215/05 מוריס מגירה נ. המוסד לביטוח לאומי).

5. המומחה ישיב על השאלות במידת האפשר תוך 30 יום.

שכרו של המומחה ישולם מתקציב המדינה באמצעות קופת בית הדין, כמקובל. ניתנה היום, כ"ה שבט תשע"ג, (05 פברואר 2013), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.